

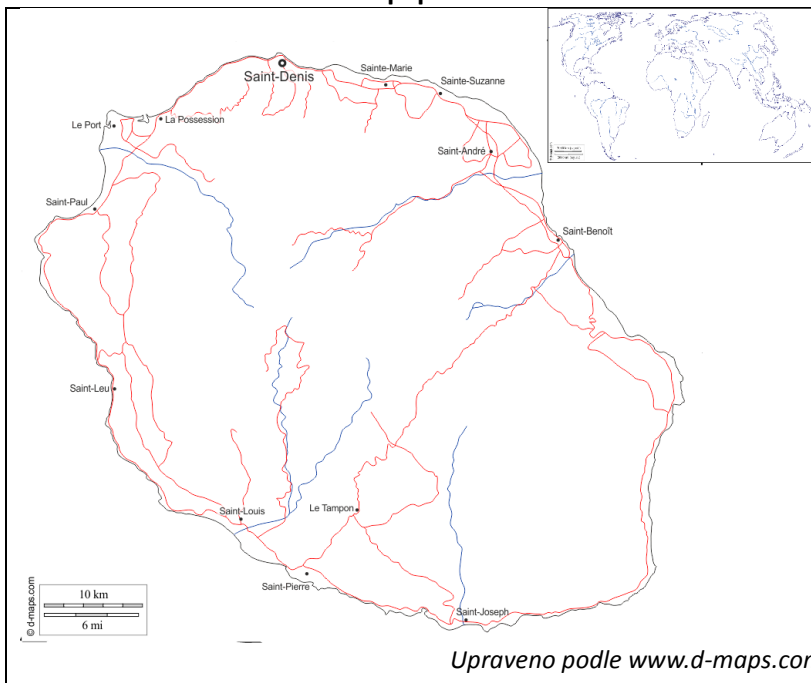
Prezentace ekonomických dat – Ekonomická specifika zámořských území I. (pruhový graf)

Takzvaná „závislá území“ jsou pozůstatkem dlouhého období kolonizace, které začalo obdobím velkých zámořských cest v 15. století. Známymi kolonizátory byly především Španělsko, Portugalsko, Velká Británie či Francie, ale na kolonizaci se podílely i mnohé další státy.

Ačkoliv se koloniální systém rozpadl již v průběhu 2. poloviny 20. století, přesto zůstaly některé bývalé kolonie součástí svých „mateřských států“. Obvykle je to určitá symbióza, kdy je území pro mateřský stát významné strategicky (například přístavy pro ponorky a lodě, letiště, zdroje surovin a podobně) a pro závislé území přináší soužití především ekonomické výhody.

Naším příkladem bude závislé území Réunion, které je součástí (departmentem) Francie.

1) Základní informace o Réunionu. Pracujte s mapou a vyhledávejte informace. Odpovědi zpracujte do sešitu nebo na zvláštní list papíru.

a) Zakreslete orientačně polohu Réunionu v mapě světa. Popište ji slovně vzhledem k nejbližšímu kontinentu a světovému oceánu.

b) V mapě je zobrazena síť hlavních cest a vodních toků. Co můžeme říci o povrchu ostrova, aniž bychom měli před sebou jeho mapu.

c) V jihovýchodní části ostrova se nachází vrchol Piton de la Fournaise. Vyhledejte o něm více informací (výška, geologický původ) a na jejich základě určete geologický původ celého ostrova.

d) Na základě informací výše vysvětlíte i rozmístění větších sídel.

2) Hlavním cílem dnešní hodiny je ale prezentace ekonomických dat na poněkud specifickém případě ekonomiky zámořských území. Využijeme data o exportu a importu podle zemí. K prezentaci využijeme méně často využívaný pruhový graf, který však běžně nabízejí všechny běžné tabulkové procesory. My využijeme program Excel, který je pro studenty běžně dostupný v rámci balíčku Office365. Obdobná řešení ale nabízejí i jiné tabulkové procesory.

Nejprve si definujeme, co znamenají pojmy „export a import“. Dostupnou máte definici v anglickém jazyce (podle portálu www.investopedia.com). Převeďte ji do jednoduché definice v českém jazyce.

Exports are goods and services that are produced in one country and sold to buyers in another. An **import** is a good or service bought in one country that was produced in another. Imports and exports are the components of international trade.

Slovníček: good – zboží, service – služba, buyer – spotřebitel, component – složka

export	
import	

Tvorba grafu:

Samotný graf je specifickým typem sloupcového grafu a nevyužívá se příliš často. V zeměpisu se s ním setkáte například při porovnávání struktury hospodářství jednotlivých zemí nebo jedné země v různých letech.

My se budeme zabývat strukturou exportu a importu zboží francouzského zámořského území Réunion podle země původu. Data nejsou úplně nejnovější, ale pocházejí z důvěryhodného zdroje [World Integrated Trade Solutions](#), což je agentura, která využívá data z mezinárodní obchodní organizace (WTO) a od agentur OSN.

	Francie	Japonsko	Belgie	Komory	Itálie	Bahrajn	Německo	Ostatní
Export (%)	71,4	6,1	5,0	4,7	0	0	0	12,8
Import (%)	66,3	0	0	0	3,5	3,1	2,8	24,3

Sestrojte graf podle videonávodu a vlepťe či vložte ho do pracovního listu.

Otázky a diskuse (odpovídejte v celých větách):

Která země je nejvýznamnějším obchodním partnerem Réunionu? Uveď včetně číselných údajů pro import a export.
Jaký je podíl Itálie na celkovém importu zboží na ostrov Réunion?
Dokážete vysvětlit podíl Francie, ale i jiných evropských zemí (Itálie, Německo) na zahraničním obchodě tohoto odlehlého ostrova?
Ve výčtu zemí jsou i některé poměrně neobvyklé státy jako Komory nebo Bahrajn. Kde leží? Co by zřejmě mohl být hlavní dovážený artikl z Bahrajnu?

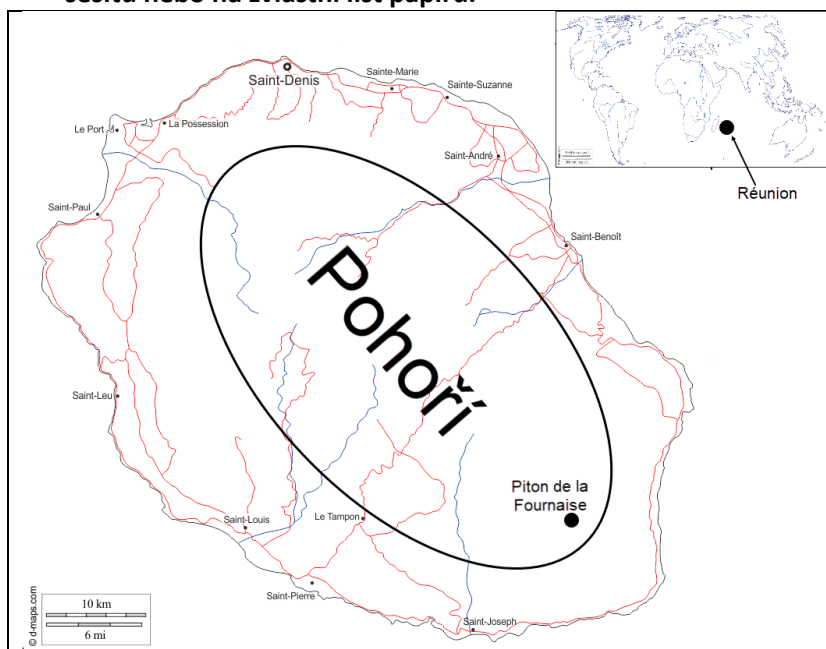
Ekonomická specifika zámořských území I. (pruhový graf) – Metodické poznámky, modelové řešení

Materiál je formou případové studie středoškolské geografie s přesahy do základů společenských věd – zejména ekonomické teorie a aplikace ICT. Je určen jako podpora výuky obecné socioekonomické nebo regionální geografie.

Práce ve skupinách není nutná, ale z organizačních důvodů (počet počítačů na třídu) je vhodná práce ve dvojicích. Při tvorbě grafu je dobré nechat třídu dle možností pracovat volně (asi 10 minut). Šikovnější pomáhají slabším. Zahrnuta je i jednoduchá aktivita CLIL, která by pro doporučenou věkovou skupinu neměla činit problém. Při vyhledávání informací je na zvažení učitele, zda povolí využití vlastních zařízení (BYOD).

Samotná práce zabere 45 minut včetně uvedení do problematiky a závěrečného shrnutí.

1) Základní informace o Réunionu. Pracujte s mapou a vyhledávejte informace. Odpovědi zpracujte do sešitu nebo na zvláštní list papíru.

a) Zakreslete orientačně polohu Réunionu v mapě světa. Popište ji slovně vzhledem k nejbližšímu kontinentu a světovému oceánu.

Ostrov leží v Indickém oceánu západně od Afriky poblíž ostrova Madagaskar.

b) V mapě je zobrazena síť hlavních cest a vodních toků. Co můžeme říci o povrchu ostrova, aniž bychom měli před sebou jeho mapu.

Veškeré toky jdou ze středu ostrova k pobřeží a také hlavní cesty se centru ostrova vyhýbají. Dá se předpokládat, že vnitrozemí ostrova bude hornaté.

c) V jihovýchodní části ostrova se nachází vrchol Piton de la Fournaise. Vyhledejte o něm více informací (výška, geologický původ) a na jejich základě určete geologický původ celého ostrova.

Vrchol má 2631 m a je klasickou štítovou sopkou, celý ostrov tedy bude vulkanického původu.

d) Na základě informací výše vysvětlete i rozmístění větších sídel.

Sídla jsou především v nižších polohách na pobřeží, kde jsou lepší podmínky k životu (zemědělství, rybolov, dopravní spojení).

2) Hlavním cílem dnešní hodiny je ale prezentace ekonomických dat na poněkud specifickém případě ekonomiky zámořských území. Využijeme data o exportu a importu podle zemí. K prezentaci využijeme méně často využívaný pruhový graf, který však běžně nabízejí všechny běžné tabulkové procesory. My využijeme program Excel, který je pro studenty běžně dostupný v rámci balíčku Office 365.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR).

Obdobná řešení ale nabízejí i jiné tabulkové procesory.

Nejprve si definujeme, co znamenají pojmy „export a import“. Dostupnou máte definici v anglickém jazyce (podle portálu www.investopedia.com). Převeďte ji do jednoduché definice v českém jazyce.

*Exports are goods and services that are produced in one country and sold to buyers in another. An **import** is a good or service bought in one country that was produced in another. Imports and exports are the components of international trade.*

Slovníček: good – zboží, service – služba, buyer – spotřebitel, component – složka

export	<i>Zboží a služby produkované v jedné zemi a prodávané spotřebitelům v jiné</i>
import	<i>Zboží a služby, které nakupujeme ve vlastní zemi ze zemí jiných</i>

Tvorba grafu:

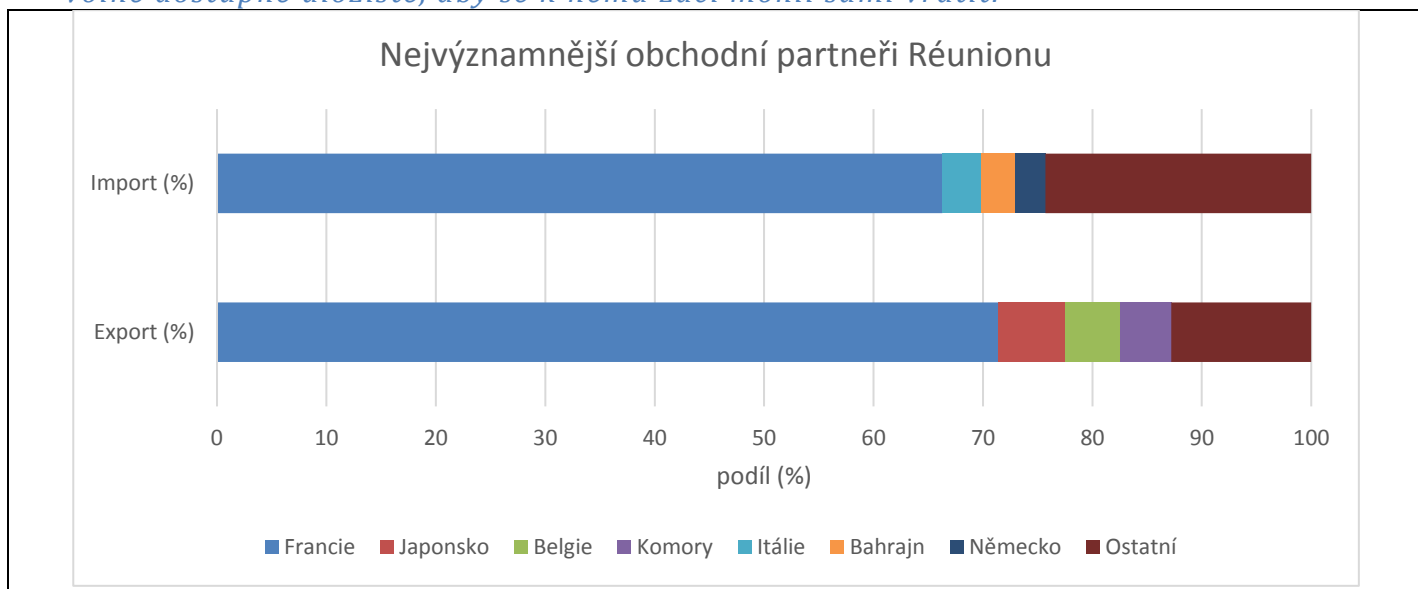
Samotný graf je specifickým typem sloupcového grafu a nevyužívá se příliš často. V zeměpisu se s ním setkáte například při porovnávání struktury hospodářství jednotlivých zemí nebo jedné země v různých letech.

My se budeme zabývat strukturou exportu a importu zboží francouzského zámořského území Réunion podle země původu. Data nejsou úplně nejnovější, ale pocházejí z důvěryhodného zdroje World Integrated Trade Solutions, což je agentura, která využívá data z mezinárodní obchodní organizace (WTO) a od agentur OSN.

	Francie	Japonsko	Belgie	Komory	Itálie	Bahrajn	Německo	Ostatní
Export (%)	71,4	6,1	5,0	4,7	0	0	0	12,8
Import (%)	66,3	0	0	0	3,5	3,1	2,8	24,3

Sestrojte graf podle videonávodu a vlepťe či vložte ho do pracovního listu.

Videonávod můžete jednou promítnout celé třídy, ale je vhodné ho taktéž umístit na volně dostupné úložiště, aby se k němu žáci mohli sami vrátit.

Otázky a diskuse (odpovídejte v celých větách):

Některé odpovědi lze vyčíst z tabulky a grafu, další jsou analytické. Je proto nutné je probrat v závěrečné diskusi, kdy je možné dát prostor nadaným žákům a případně odpovědi upravit a zjednodušit k zápisu.

Která země je nejvýznamnějším obchodním partnerem Réunionu? Uveď včetně číselných údajů pro import a export.
<i>Zcela logicky se jedná o Francii, do níž směřuje 71,4 % exportu, a z níž se importuje 66,3 % zboží.</i>
Jaký je podíl Itálie na celkovém importu zboží na ostrov Réunion?
<i>Podíl Itálie je 3,5 %.</i>
Dokážete vysvětlit podíl Francie, ale i jiných evropských zemí (Itálie, Německo) na zahraničním obchodě tohoto odlehlého ostrova?
<i>Ačkoliv je Réunion velmi odlehlý, je stále součástí Francie a také Evropské unie a platí zde obchodní pravidla jako v Evropě (volný pohyb zboží).</i>
Ve výčtu zemí jsou i některé poměrně neobvyklé státy jako Komory nebo Bahrajn. Kde leží? Co by zřejmě mohl být hlavní dovážený artikl z Bahrajnu?
<i>Komory jsou souostrovím na SZ od Réunionu v průlivu mezi Afrikou a Madagaskarem. Bahrajn je malý stát v Perském zálivu. Dá se předpokládat, že z Bahrajnu se bude dovážet především ropa.</i>

Zdroje informací:

D-maps: Mapové zdroje.

Volně dostupné z https://d-maps.com/carte.php?num_car=63615&lang=en) a https://d-maps.com/carte.php?num_car=3271&lang=en [citováno 27. 5. 2020].

Investopedia: Encyklopedie ekonomických pojmů (v angličtině).

Dostupné z <https://www.investopedia.com/terms/e/export.asp/> [citováno 27. 5. 2020].

World Integrated Trade Solution: Data struktury exportu a importu Réunionu podle států.

Dostupné z <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/REU/Year/LTST/Summarytext> [citováno 27. 5. 2020].